

Jan Furseth og Kristin Foldal Haugen

NOR

Tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregisteret og for informasjonstilgangen mellom Brønnøysundregistrene (BR), Skattedirektoratet (SKD) og Statistisk sentralbyrå (SSB)

FORORD

Brønnøysundregistrene (BR) og Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte fra 2004 endringer i arbeidsdelingen som til da hadde ligget fast siden 1995. Registermiljøene knyttet til Enhetsregisteret har etter hvert tilegnet seg kunnskap og kompetanse som går utover eget kontrollansvar. Blant annet har Skattedirektoratet (SKD) bred kunnskap om mva- og skattepliktige virksomheter. Etatens ulike forvaltningsnivåer har også en betydelig kontakt med virksomhetene knyttet til sine oppgaver.

I desember 2006 tok SSB initiativ til å etablere en arbeidsgruppe med deltakere fra de tre etatene. Arbeidsgruppas oppgave var å se på tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregisteret og for informasjonstilgangen om sekundære aktiviteter. I notatet beskrives behovet for og bruken av næringskodene, også knyttet til sekundære aktiviteter samt forslag til hvordan SKD vil medvirke i dette arbeidet.

Forord	1
1. Arbeidsgruppas anbefalinger	4
1.1. SKDs medvirkning.....	4
1.2. Forutsetninger for gjennomføring	4
1.3. Etablering av ny arbeidsgruppe.....	5
1.4. Videre arbeid.....	5
2. Bakgrunn, formål og organisering av arbeidet	5
2.1. Bakgrunn.....	5
2.2. Viktige forutsetninger for en nyorientering	5
2.3. Arbeidsgruppas oppgave.....	6
2.4. Organisering av arbeidet	6
2.5. Bemanning	6
3. utfordringer. Mål og strategier	7
3.1. Offentlige grunndata	7
3.2. Registerarbeid og gjenbruk	7
3.3. Satsninger og utfordringer.....	7
3.4. Felles strategi for mer samarbeid	8
4. Om Standard for næringsgruppering og statistisk bruk	8
4.1. SN2007.....	8
4.2. Definisjon av aktivitet.....	8
4.3. Kriterier for inndeling i SN2007	8
4.4. Inndeling av foretak i bedrifter	9
5. Bruk av næringskoden til administrative formål	10
5.1. Bruk av primær næringskode	10
5.2. Bruk av sekundær næringskode	10
6. Nærmere om Skatteetatens bruk av næringskodene	10
6.1. Generelt.....	10
6.2. MVA	11
6.3. System for Ligning (SL)	12
7. Oppgaveregistrets behov for næringskoder	13
8. Kvalitetssikring av næringskoden	13
8.1. Generelt.....	13
8.2. Kvalitetssikring knyttet til store foretak/konsern av SSB	13
8.3. Kvalitetssikring hos SKD i dag.....	14
8.4. Kvalitetssikringstiltak i regi av SSB framover.....	14
9. Arbeidsgruppas anbefalinger	15
9.1. SKDs medvirkning.....	15
9.2. Forutsetninger for gjennomføring	15
9.3. Etablering av ny arbeidsgruppe.....	16
10. Videre arbeid	16

Vedlegg 1	17
Mandat – Arbeidsgruppe for utredning av tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregisteret og for informasjonstilgang om sekundære aktiviteter	17
Vedlegg 2	19
Om registrering av og endringer på virksomheter i ER	19
Vedlegg 3	23
Oppsummering fra møte i arbeidsgruppa for utredning av tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregister og for informasjonstilgang om sekundære aktiviteter onsdag 25. april	23
Vedlegg 4	25
Oppsummering fra møte tirsdag 6. november 2007 i Arbeidsgruppa for utredning av tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregister og for informasjonstilgang om sekundære aktiviteter	25
Vedlegg 5	27
Oppsummering fra møte 6. desember 2007	27
Vedlegg 6	28
Sekundære næringskoder - statistiske behov	28

1. Arbeidsgruppas anbefalinger

1.1. SKDs medvirkning

Næringskoden og aktivitetsbeskrivelsene er viktige og sentrale informasjonen som skal ivareta en rekke behov, både statistiske og administrative. For å sikre tilstrekkelig kvalitet er det nødvendig med tilbakemeldinger fra enhetene om hva de faktisk har av aktiviteter. I denne sammenheng vil SKDs kontakt med og innrapporteringer fra næringslivet og offentlig sektor være av stor betydning.

Arbeidsgruppa anbefaler derfor at SKD får et praktisk medansvar i kvalitetssikringen av næringskodene, både primærkoden og definerte sekundærkoder på foretaksnivå. Videre eventuelle sekundære aktivitetsbeskrivelser som er ment å dekke etatens egne behov.

Følgende hovedlinjer legges til grunn for denne medvirkningen;

1. SKD får medansvar for godkjenning av næringskodene i ER etter vedtatt kontrollansvar. Standard for næringsgruppering legges til grunn for arbeidet.
2. I første omgang legges det opp til å benytte mva-oppgavene til denne kvalitetssikringen fra 2009
3. Det skal framgå i Altinn-portalene og på mva-papiropgaven hvilken kode/aktiviteter som er registrert på enheten. Dersom denne er feil, eller at eventuell sekundærkode/sekundære aktiviteter mangler eller er mangelfulle, kan den avgiftspliktige selv beskrive sine aktiviteter i et eget fritekstfelt
4. Saksbehandler foretar koding ut fra næringsstandardene i mva-systemet som såkalte "kladdedata"
5. SKD eksporterer kodene batch til BR og disse håndteres etter det kontrollansvaret som er etablert bl.a. at SSB har ansvaret for store foretak/konsern

Næringskodene kan også legges ut på selvangivelsen for selvstendig næringsdrivende i Altinn som er forhåndsutfylt. Det vil derfor være aktuelt å vurdere dette som et tiltak på noe lenger sikt etter en evaluering av opplegget med bruk av mva. Videre vil det være hensiktsmessig å vurdere en medvirkning fra regnskapsførere og revisorer i kvalitetskontrollen i samband med årsregnskap og tilsvarende regnskapsrapportering.

1.2. Forutsetninger for gjennomføring

Det er nødvendig å få på plass operative rammeverk for registrering av sekundære næringskoder knyttet både til Oppgaveregisterets behov om oppgaveplikter og SKDs behov. Rammeverket vil være styrende for hva som skal registreres i ER. Videre å få avklart om det gjenstår behov for informasjon om sekundære aktiviteter av mer etatsspesifikk karakter og som derfor ikke skal være en del av ER.

Det er videre behov for en mer detaljert gjennomgang av hvordan spørsmål skal formuleres, informasjonen rent praktisk skal fanges opp, kodingen skal gjennomføres, ivareta dokumentasjonen for kodegrunnlaget, overføring av næringskodene til BR for innlegging i ER samt kontroll og oppfølging av kvaliteten i kodearbeidet med mer. Videre om arbeidet skal omfatte alle eller deler av de avgiftspliktige bl.a. om det skal omfatte offentlig sektor. Det videre ses nærmere på sammenhengen mellom næringskoden og beskrivelsen av virksomhet/art/bransje slik at kvalitetssikringen av næringskoden også sikrer en oppdatering av beskrivelsen.

Arbeidsgruppa vil videre peke på viktigheten av at de miljøene/gruppene i SKD som skal stå for kodearbeidet sikres tilstrekkelig kompetanse gjennom opplæring samt løpende oppfølging og vedlikehold av denne kompetansen. Det er ønskelig at arbeidet samles i få grupper med dedikerte medarbeidere hvor kodearbeidet er den sentrale oppgaven i motsetning til å spre det ut på alle saksbehandlergrupper.

1.3. Etablering av ny arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa foreslår at det etableres en ny arbeidsgruppe(r) med oppdrag å utrede de nevnte problemstillinger. Arbeidsgruppa oppnevnes så snart den enkelte etat har behandlet rapporten og gitt den sin tilslutning, eventuelt etter justeringer. Det legges opp til at gruppa bemannes med personer fra de tre etatene. Arbeidet skal være avsluttet slik at SKDs medvirkning kan starte opp fra innrapporteringen til mva-systemet fra 2009.

1.4. Videre arbeid

Rapporten fremmes i den enkelte etat. På bakgrunn av denne behandlingen møtes arbeidsgruppa for drøfting av og etablering av den nye foreslåtte arbeidsgruppa.

2. Bakgrunn, formål og organisering av arbeidet

2.1. Bakgrunn

Det har i mange år vært godt samarbeid mellom Skatteetaten, Brønnøysundregistrene og Statistisk sentralbyrå innenfor samspillet med Enhetsregisteret (ER). Dette samarbeidet har bidratt til at ER har blitt heldekkende og kvalitetssikret og med det et meget verdifullt informasjonsgrunnlag for ERs mange brukere, ikke minst for SKD og SSB.

Ny standard for næringsgruppering, NACE Rev.2 ble vedtatt som ny rådsforordning 20. desember i EU samt at SSB har vedtatt det nasjonale nivået i standarden. Alle relevante enheter omkodes i løpet av 2007 i regi av SSB og det lagt opp til at omkodingsarbeidet også skal inkludere en kvalitetsgjennomgang av enhetenes næringsplassering. Næringskoden er i utgangspunktet en statistisk variabel som fastsettes ut fra enhetens viktigste aktivitet basert på kodeverket i standard for næringsgruppering. Beslutningsmyndigheten er tillagt SSB, men deler av kodeløst arbeidet er i praksis delegert til BR.

Næringskoden og kvaliteten på denne er helt sentral for en rekke ulike formål, både statistiske og administrative. Det er derfor viktig at kvaliteten er god. I møte 6. desember 2006 mellom SKD, BR og SSB ble det drøftet en mulig medvirkning fra SKD i kvalitetssikringsarbeidet samt mulige tiltak for å fange informasjon om tilleggsaktiviteter som enhetene utfører, såkalte sekundærkoder.

Saken er drøftet både i etatene og i Samarbeidsforum for ER, og det var enighet om å sette ned en arbeidsgruppe for dette formålet.

2.2. Viktige forutsetninger for en nyorientering

Registermiljøene har etter hvert tilegnet seg kunnskap og kompetanse som går utover eget kontrollansvar. Nye teknologiske løsninger er tatt i bruk, bl.a. elektroniske blanketter og ikke minst elektronisk innrapportering generelt fra næringslivet der enheter og grunndata har en viktig plass. Fra 19. desember 2006 er Samordnet registermelding tilgjengelig i Altinn som fullelektronisk løsning med digital signering for de fleste organisasjonsformer.

SKD har bred kunnskap om og et omfattende informasjonstilfang fra enhetene i næringslivet. Videre har SKD gjennom likningskontor og avgiftsenhetene en betydelig kontakt med enhetene, noe som bidrar til godt oppdaterte data. I tillegg har etaten gode løsninger for elektronisk innrapportering gjennom Altinn bl.a. uttrekk fra fagsystemer.

Fortsatte krav til effektivitet, helhetstenkning og samarbeid på tvers av etatene forutsetter nytenkning for å få mest mulig totalnytte ut av arbeidet, for å tilfredsstille brukernes behov og for å få bedre kvalitet

på registertjenestene. I tillegg er målet også en enklere hverdag for næringslivet. Jf. Et enklere Norge-planen 2009 og eNorge-planen 2009.

Generelt gjelder at det er klare utviklingstrekk som gir store utfordringer framover, ikke minst på enhetssiden. Antallet små enheter vokser fortsatt betydelig. Enheter der aktivitetsnivået er svært variabelt og virksomhetens art ofte skiftende. Mobiliteten i yrkeslivet er omfattende med hyppige jobbskifter og med et økt innslag av utenlands arbeidskraft. Videre fører den økende globaliseringen til at de store enhetene blir større og mer komplekse, og samtidig svært betydningsfulle bl.a. for kvaliteten i SSBs statistikker. Det blir derfor viktig å holde ”god orden” på store foretak, flerbedriftsforetak og konsern, og at inndeling, grunndata og knytninger er løpende oppdatert. Spesielt skal nevnes utenlandsdimensjonen og eierskap på tvers av landegrensene, tilveksten av såkalte NUF og framveksten av enheter som er skatte- og avgiftsmotivert. Et viktig bidrag i dette populasjonsarbeidet er god kvalitet i næringskodene, både ved førstegangs setting og for å fange opp endringer.

2.3. Arbeidsgruppas oppgave

Hovedsiktemålet for gjennomgangen vil være å foreslå tiltak til hvordan SKDs datafangst fra næringslivet kan inngå i en kvalitetssikring av næringskodene i ER, både kodene som settes ved første gangs registrering, i hovedsak av BR, samt som en del av den løpende oppfølgingen. Omkodningen til ny næringsstandard vil skje i regi av SSB i løpet av 2007. En medvirkning fra SKD side vil være aktuell etter at omkodingsarbeidet er avsluttet og de nye kodene er gjort kjent og tatt i bruk, dvs fra 2009. Videre vurdere tiltak for å fremskaffe relevant informasjon om tilleggsaktiviteter, såkalte sekundære aktiviteter.

I arbeidet vil det være hensiktsmessig at arbeidsgruppe vurderer bruk av årsprogrammer/fagsystemer som et mulig verktøy samt medvirkning fra regnskapsførere og revisorer i kvalitetskontrollen i samband med årsregnskap og tilsvarende regnskapsrapportering. Arbeidsgruppa skal også se på de teknologiske forholdene i denne forbindelse, bl.a. bruken av Altinn og Samordnet registermelding.

Det er også nedsatt en arbeidsgruppe mellom BR, NAV Aa-registeret og SSB som skal foreslå tiltak for en mer hensiktsmessig arbeidsdeling, og som kan være av betydning for arbeidet i denne gruppa.

2.4. Organisering av arbeidet

9. februar 2007 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra BR, SKD og SSB. Arbeidsgruppa har hatt tre møter: 25. april, 6. november og 6. desember i Oslo.

Arbeidsgruppa har orientert de øvrige tilknyttede registre på møtene i Samarbeidsforum for ER.

Den enkelte etat har selv dekket de nødvendige utgifter til utredningsarbeidet.

2.5. Bemanning

Arbeidsgruppa har bestått av:

Fra BR:

Underdirektør Arnt Kristiansen
Gruppeleder Heidun Nordheim

Fra SKD:

Seniorskattejurist Per Chr. Vestheim
Rådgiver Magnar Kvia
Rådgiver Ann-Karin Svåsand

Fra SSB:

Seksjonssjef Jan Furseth (leder)
Seksjonssjef Bjørn Bleskestad
Seksjonssjef Roger Jensen
Rådgiver Kristin Foldal Haugen (sekretær)

3. utfordringer. Mål og strategier

3.1. Offentlige grunndata

Det er tre administrative registre for identifikasjon og oppdatering av enheter. Dette er Det sentrale folkeregister (DSF) i Skattedirektoratet (SKD), Enhetsregisteret (ER) i Brønnøysundregistrene og registeret over grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB) i Statens Kartverk (SK).

De tre nevnte administrative grunndatasystemene omtales som informasjonssamfunnets infrastruktur, og framstår som *mastersystemer* i den forstand at det er/bør være både en rett og plikt til å bruke denne informasjonen av alle som har lovmessig tilgang. Registerforvalterne av offentlige grunndata har en viktig rolle ved at de i tillegg til sine rene forvaltningsoppgaver også har et felles ansvar i forhold til gjenbruk av grunndata, kvaliteten på informasjonen samt samarbeidet med andre forvaltere av grunndataregistre. I samspillet med ER medvirker de tilknyttede registre på ulike måter, dels som pådriver for bruk, innhold og kvalitet, og dels direkte gjennom å ha et definert kontrollansvar.

3.2. Registerarbeid og gjenbruk

Populasjonsarbeidet skal sikre at basisregistrene er heldekkende, kvalitetssikret og dokumentert, samt utgjør felles populasjoner for relevante aktører, først og fremst de tilknyttede registre.

Enhetene som inngår skal være entydig identifisert gjennom bruk av faste identifikasjonsnøkler, omfatte nødvendig kontaktinformasjon og egenskapsvariabler, samt utvalgte andre ”grunndata” som har en felles bruk. Enhetene, strukturen og sammenhengen mellom dem samt nødvendige klassifiseringsvariable bør inngå i flest mulige registersystemer, samt at de samme prinsipper og definisjoner legges til grunn bl.a. gjennom bruk av standarder. Dette er helt grunnleggende for å kunne stille sammen data fra ulike kilder for gjenbruk/flerbruk.

3.3. Satsninger og utfordringer

Et sentralt område er elektronisk datafangst og samhandling med vekt på oppgavebyrden, kvalitet og effektivitet i datafangsten fra næringslivet. Mål som stiller krav til innhold samt å se informasjonen i sammenheng på nye måter, også i forhold til andre registersystemer.

Spesielt skal nevnes at den politiske vektleggingen av lavest mulig oppgavebyrde, elektronisk og samordnet datafangst samt Altinn som kommunikasjonskanal (jf. *Et enklere Norge-planen 2009*), er avhengig av god og presis egenskapsinformasjon bl.a. bransje, elektronisk kontaktinformasjon samt korrekte informasjon om enhetenes relasjoner m.m. innenfor følgende områder:

- Konsernrelasjoner (Aksjonærregisteret)
- Utenlandske enheter/utlandet (Europeisk konsernregister)
- Rolleinnhavere og rolletyper (kontakt, autorisasjon m.m.)
- Foretak og bedrifter (arbeidsplasser, næringsfordeling)
- Elektroniske adresser (kontakt, delegerede roller m.m.)
- Elektronisk informasjonsflyt (tekniske løsninger)

Utfordringene er først og fremst av kvalitetsmessig art. Videre er populasjonsarbeidet blitt betydelig mer komplisert og faglig krevende. Et viktig kvalitetsområde gjelder omfanget av og dekningsgraden for enhetene som inngår og omfatter det å fange opp alle enhetene, hvem enhetene faktisk er, hvilken rolle/funksjon de har, sammenhengen mellom dem samt alle endringene som skjer.

Næringskoden og kvaliteten på denne er helt sentral for en rekke ulike formål, både statistiske og administrative. Det er derfor avgjørende viktig at kvaliteten er god.

3.4. Felles strategi for mer samarbeid

De tilknyttede registrene er sterke pådrivere for et bredt, aktivt og forpliktende samspill mellom registerførere. Dette samspillet fremmer gjenbruk av data på tvers av etater, hindrer dobbeltarbeid og reduserer den totale oppgavebelastningen knyttet til innrapportering. Arbeidet er innrettet i forhold til bruk, innhold og kvalitet i de viktigste registersystemene. En samspillsrolle som bare øker i betydning der bl.a. Registerforum i Norge og Samarbeidsforum for ER er sentrale.

Videre står satsningen på mer samarbeid og hensiktsmessig arbeidsdeling sentralt. Erfaringene så langt med den endrede arbeidsdelingen med BR er gode. Den har bidratt til bedre utnyttelse av etatens ressurser og kompetanse, frigjort ressurser til nye satsningsområder bl.a. store foretak og konsern samt forenklet hverdagen for næringslivet.

Arbeidsgruppe som har sett på tiltak for en mer hensiktsmessig arbeidsdeling mellom BR, NAV Aa-registeret og SSB foreslår ytterligere endringer i arbeidsdelingen.

4. Om Standard for næringsgruppering og statistisk bruk

4.1. SN2007

SN2007 er i første rekke en statistisk standard. I praksis vil det si at standarden danner grunnlag for koding av enheter etter viktigste aktivitet i Statistisk sentralbyrås bedrifts- og foretaksregister (BoF) og i Enhetsregisteret (ER) i Brønnøysundregistrene. Standarden er en av de viktigste innenfor næringsmessig og økonomisk statistikk, og gjør det mulig å sammenligne og analysere statistiske opplysninger både nasjonalt/internasjonalt og over tid.

Næringskodene brukes også i administrative rutiner. Ved slik bruk er det viktig å være klar over at standarden er en aktivitetsstandard der enhetene klassifiseres (kodes) i henhold til viktigste aktivitet/næring. Sekundære aktiviteter vil til vanlig ikke gå fram av BoF/ER. Der enheter ikke deles videre opp (se statistiske enheter), vil all aktivitet klassifiseres sammen i næringskoden for den viktigste aktiviteten. Standardens definisjoner, regler og retningslinjer er tilpasset statistiske formål, og kan derfor ikke uten videre anvendes innenfor områder som tar sikte på annen bruk. Om for eksempel en myndighet har behov for å pålegge/gi virksomheter innen visse næringer plikter eller rettigheter, vil beskrivelsene i standarden ikke direkte kunne si hvilke enheter som dette skal omfatte.

4.2. Definisjon av aktivitet

Hovedformålet med standarden er å gi regler og retningslinjer for næringsklassifisering og entydige definisjoner av de statistiske enhetene som skal klassifiseres. For å oppnå en ensartet næringsklassifisering, knyttes kodingen til BoF og ER. Næringsgruppering vil si at en grupperer sammen homogene aktiviteter så langt det er mulig, dvs. en klassifisering av produksjonsenheter (foretak, lokal enhet osv.) ut fra den økonomiske aktiviteten de utøver. Med aktivitet menes en prosess, der ulike produksjonsfaktorer (råvarer, kapital og arbeidskraft) i samspill produserer varer eller tjenester. En aktivitet kjennetegnes derfor ved produktinnsats (varer og tjenester), en produksjonsprosess og av de produktene som framstilles. Aktivitet bestemmes ved henvisning til et bestemt nivå i SN2007.

4.3. Kriterier for inndeling i SN2007

Ved inndelingen er det tatt sikte på å ivareta to forhold. For det første at enheter som blir gruppert i en gruppe produserer en vesentlig del av norsk totalproduksjon av de produktene som karakteriserer denne gruppa. For det andre at enheter i en næringsgruppe sett under ett skal være mest mulig homogene med hensyn til den tekniske organiseringen av produksjonen, og med hensyn til produktets art og

anvendelsesområde. I noen tilfelle har produktenes karakter vært avgjørende for inndelingen, uavhengig av produksjonsprosessen.

I tillegg til prinsippene som er nevnt ovenfor, er det i den videre oppdelingen lagt til grunn at næringsundergruppene må ha et visst omfang målt i bearbeidingsverdi (bruttoproduksjonsverdi minus verdien av vareinnsatsen).

I det praktiske kodearbeidet vil en enhet bli gruppert ut fra en beskrivelse av virksomheten den driver. Når en enhet utfører flere aktiviteter, vil den viktigste aktiviteten avgjøre hvilken næringskode enheten skal gis. Den viktigste aktiviteten utgjør primæraktiviteten, mens øvrige aktiviteter kalles sekundære.

Utenom primær- og sekundæraktiviteter forekommer også interne aktiviteter for enhetens egne behov, såkalte hjelpeaktiviteter. Siden hjelpeaktivitet utføres kun for å betjene enhetens primære og sekundære aktiviteter, skal den ikke tas hensyn til når en enhet næringsgrupperes. For å bli definert som hjelpeaktivitet, må følgende kriterier være oppfylt:

- betjener bare den enheten den er en del av
- en sammenlignbar aktivitet av lignende omfang utøves i lignende produksjonsenheter
- produserer tjenester eller unntaksvis produkter som ikke utgjør en del av enhetens sluttprodukt
- inngår i enhetens løpende kostnader, dvs. den skaper ikke bruttoinvesteringer i fast kapital

Eksempel på hjelpeaktivitet er administrasjon, transport, føring av regnskap, databehandling, vedlikehold osv.

For enheter som driver med mer enn én aktivitet, må det fastlegges hvilken aktivitet som skal regnes som viktigst. I prinsippet er det den aktiviteten som har størst bearbeidingsverdi (bruttoproduksjonsverdi med fradrag for verdien av vareinnsatsen) som skal regnes som viktigste aktivitet. Ofte mangler opplysninger om bearbeidingsverdi og da skjer klassifiseringen ut fra indikatorer for denne verdien. Disse kriteriene kalles praksiskriterier og kan være basert på output, dvs. salgsverdien av produktene/tjenestene som framstilles eller input, dvs. tallet på sysselsatte (i denne rekkefølge).

EUs publikasjon, NACE Rev.2, er under utgivelse. Denne publikasjonen vil inneholde mer detaljerte klassifiseringsregler.

4.4. Inndeling av foretak i bedrifter

SN2007 gir regler for å klassifisere statistiske enheter og inneholder også en beskrivelse av dem. Reglene følger EUs rådsforordning om statistiske enheter - Rådsforordning (EØF) nr. 696/93. Denne pålegger statistikkbyråene å registrere enhetstypene juridisk enhet, foretak og lokal enhet. I tillegg er det lagt opp til å ta med konsern og lokal bransjeenhet som egne enhetstyper. Lokal bransjeenhet omtales også som *bedrift*.

I enkelte tilfeller deles foretaket inn i flere bedrifter for bedre å få fram næringsfordeling eller regionale forhold. Det forutsetter at virksomheten i den enkelte bedrift er av et visst omfang, eller at de er lokalisert på forskjellige steder. Ved oppsplitting av foretak i flere bedrifter vektlegges også hensynet til oppgavegiverne og arbeidet med å gjøre oppgavebyrden for næringslivet minst mulig. Resultatet er at i de fleste tilfeller blir bedrift og lokal enhet identisk. Hovedregelen er at dersom det drives virksomhet i ulike næringer på samme sted, deles virksomheten i flere bedrifter bare hvis hver næring sysselsetter minst 5 personer. Hvis virksomhetene er innenfor ulike industrinæringer (næring 10-33), deles de ikke før hver næring sysselsetter 10 personer. I privat sektor er det i overkant av 6000 foretak som har mer enn en bedrift. Til sammen er det vel 30 000 bedrifter i disse foretakene.

5. Bruk av næringskoden til administrative formål

5.1. Bruk av primær næringskode

Næringskodene har vist seg å være nyttige som virkemiddel for inndeling av foretak eller bedrifter etter type aktivitet og myndighetene har derfor tatt disse opplysningene i bruk i forbindelse med ulike administrative ordninger, som avgrensning av virkeområdet for støtte- eller avgiftsordninger. Siden næringskodene er satt ut fra statistiske formål har SSB imidlertid understreket i en rekke sammenhenger at næringskoden alene ikke kan være avgjørende for om en virksomhet faller innenfor eller utenfor en slik ordning. I en avgjørelse i juni 2004, angående en sak om differensiert arbeidsgiveravgift, fastslo Finansdepartementet at våre endringer av næringskode med fastsetting av virkningstidspunkt for endringen, ikke er enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand. Når avgiftsmyndighetene tar utgangspunkt i den tildelte næringskoden er det avgiftsmyndighetenes vedtak som ev. må påklages. Tilsvarende må gjelde for alle andre støtte- eller avgiftsordninger.

SSB mener at de fastsatte næringskodene kan være et nyttig sorteringskriterium og bakgrunnsinformasjon i arbeidet med å administrere slike ordninger. Næringskodene vil derimot ikke alene være egnet som grunnlag for administrative beslutninger. Denne presiseringen av bruken av næringskodene er utarbeidet i samråd med Datatilsynet, som forutsetning for SSBs utlevering av slike opplysninger bl.a. til energiverkene i forbindelse med forvaltningen av ordningen med forbruksavgift på elektrisk kraft.

5.2. Bruk av sekundær næringskode

Forbeholdet om bruken av den primære næringskoden gjelder i enda større grad mht. sekundære aktiviteter. Som hjelpemiddel i statistikkproduksjonen, herunder for å bedre oversikten og forståelsen av enheter som driver med aktiviteter innen ulike næringer, er det åpnet for at det kan settes mer enn én næringskode pr. enhet.

Det er imidlertid kun statistiske behov som begrunner at SSB utfører arbeid med å sette og vedlikeholde slike sekundære næringskoder. Av ulike grunner har bruken av sekundærkode blitt omfattende de senere år bl.a. gjennom at enbedriftsforetak uten ansatte/eller med svært få ansatte er tilført sekundærkode(r) uten at dette er klart begrunnet i verken statistiske eller administrative behov. Resultatet er at virksomheter bl.a. er tilført industrikode som sekundærkode uten at omfanget av industrivirksomheten er eksplisitt kjent, og virksomheten har gjennom dette fått "tilgang" til ordningen med redusert forbruksavgift på strøm.

SSB fremmet i 2005 forslag til tilknyttede register om å legge om kodepraksisen slik at bruk av sekundærkoder knyttes til definerte formål, og at behovet for informasjon om næringsstruktur og lokalisering løses ved bruk av bedriftsinformasjonen i flerbedriftsforetakene som nettopp er laget for det formålet. Etter en høringsrunde der SSB bl.a. kartla det statistiske behovet for mer enn én næringskode er det utarbeidet retningslinjer for koding av sekundæraktiviteter som praktiseres i BR og SSB (vedlegg 6).

6. Nærmere om Skatteetatens bruk av næringskodene

6.1. Generelt

Vedlegg 6 gir en oversikt over de statistiske behovene for å registrere sekundære næringskoder slik de har framkommet gjennom høringsrundene i 2005. Skatteetatens behov for informasjon om sekundære aktiviteter/sekundærkoder synes å være atskillig større.

Både ved utredninger under budsjettarbeid og ved lovendringer er det av stor betydning at all omsetning innenfor de respektive områder fanges opp.

Også ved utarbeidelse av maskinelle kontroller i etatens datasystemer vil det være av stor betydning å kjenne til alle former for omsetning. For eksempel vil normtallene for en virksomhet som omsetter tjenester bli vesentlig forskjellig fra en virksomhet som omsetter innkjøpte varer. Skulle samme virksomhet omsette både varer og tjenester, må dette være kjent for at den maskinelle behandlingen av virksomhetens oppgaver skal bli korrekt.

Erfaringsmessig basert vet vi at mange mindre næringsdrivende her i landet har omsetning innenfor flere områder, noe som ville gitt to eller flere næringskoder. Dersom kriteriene i vedlegg 6 ikke er til stede, vil disse enhetene kun få registrert en kode. For Skatteetaten er det viktig at man finner frem til en ordning der også disse tilleggsaktivitetene blir registrert. Som et alternativ til næringskodene kunne Skatteetaten bygge opp et eget sett av data med opplysninger om hvilke aktiviteter hver enhet bedriver. Dette ville imidlertid stride mot grunntanken bak opprettingen av Enhetsregisteret. Ideen var jo nettopp at slike opplysninger skulle lagres og vedlikeholdes ett sted.

For å få en enklest mulig datasystembasert behandling av opplysningene, er det viktig at opplysningene registreres i henhold til en ensartet standard. Standarden for oppbygging av næringskoder er i denne sammenheng allerede i bruk. Det er ikke formålstjenlig å skulle bygge opp egen etatsstandard i tillegg til denne. Dette tilsier at sekundære aktiviteter som bedrives av virksomhetene bør registreres i Enhetsregisteret etter Standard for næringsgruppering når det er et begrunnet behov for at de skal registreres der. Dersom det skulle være ønskelig er det mulig å skille disse dataene ut fra de primære næringskodene gjennom å kalle dem f. eks. omsetningstyper eller aktiviteter. Arbeidsgruppa har kommet til at dette neppe er et slikt behov.

6.2. MVA

De forskjellige satser for MVA fastsettes årlig. Under budsjettarbeidet diskuteres eventuelle endringer i disse satsene. Forslag til satsendringer kan knyttes til omsetning av spesielle varegrupper eller tjenester. I sitt utredningsarbeid er FIN avhengig av analyser for å kunne beregne økonomiske konsekvenser av satsendringer. De forskjellige næringskoder danner grunnlag for datauttrekk til disse analysene.

Ved lovendringsforslag er en del av forarbeidet å analysere hvilke konsekvenser en foreslått lovendring vil få. Dette kan være både økonomiske og andre konsekvenser. Enkelte forslag fremsettes f. eks. for å gjennomføre administrative lettelser for de næringsdrivende. Det er da meget relevant å kunne finne frem til hvor mange næringsdrivende som eventuelt ville bli berørt. De økonomiske konsekvenser av endringer er nevnt ovenfor som en del av budsjettarbeidet. Også ved en rekke lovendringsforslag kommer dette spørsmålet opp, og en økonomisk vurdering vil være en del av forarbeidene. Korrekte og fullstendige næringskoder vil være en viktig del av grunnlaget for slike vurderinger.

Statisk kontroll

Næringskodene brukes ikke i noen grad her i dag. Men en arbeidsgruppe nedsatt av SKD for å se nærmere på mva-svindel har i sin rapport kommet med en rekke forslag til tiltak. Noen av disse medfører endringer i mva-oppgaven og innrapporteringen fra de næringsdrivende. Det er foreslått å spesifisere fradragsført import-mva. Det er også foreslått å splitte posten for avgiftsfri omsetning (0-sats) ved å innføre en post for eksport av varer. Som et grunnlag for kontroll av om disse postene blir brukt korrekt, vil en kjøring mot næringskoder brukt ved import og eksport være høyst aktuelt.

Dynamisk kontroll

Den dynamiske kontrollen av mva-oppgavene er i realiteten en maskinell utvelgelse av kontrollkandidater til en nærmere vurdering av om manuelle kontrolltiltak skal settes inn.

Dynamisk kontroll er basert på varierende kontrollfiltre. Disse kan settes sentralt for hele landet, eller regionalt for den enkelte region. Dersom man ønsker å se nærmere på oppgaver fra en bestemt bransje, er man helt avhengig av oppdaterte næringskoder, både for primær og sekundæraktiviteter.

I tillegg til å identifisere hvilke bransjer den enkeltes næringsdrivende tilhører, brukes også næringskodene til å beregne normtall for de forskjellige bransjer. Dette kan brukes som sammenligningsgrunnlag ved kontroll av de enkelte oppgaver.

I de senere år har vi eksempler på at sentrale filtre basert på næringskoder er blitt benyttet for å stoppe oppgaver som fylkesskattekontorene er blitt pålagt å se nærmere på. Et eksempel er kjøreskoler der en lovendring førte til at de næringsdrivende i denne bransjen ble pålagt å tilbakeføre fradragsført inngående mva.

Et annet eksempel er konsekvensene av Porthuset- og Hunsbedtdommene. Her ble det satt sentrale filtre basert på en rekke næringskoder som et forsøk på å skille ut alle oppgaver som kom inn som en følge av dommene.

Innkrevning

Som en del av arbeidet med å få oversikt over mva-restanser, har man gjort forsøk på å splitte restansene på de forskjellige bransjer. Videre, dersom en eller flere bransjer skiller seg negativt ut, er det aktuelt å sette inn særskilte innfordringstiltak mot næringsdrivende innen disse bransjene.

6.3. System for Ligning (SL)

Skattedirektoratet har opprettet et prosjekt (SL-prosjektet) som skal utvikle et nytt System for Ligning (SL). Det nye systemet blir en videreutbygging av det eksisterende System for Ligning av Næringsdrivende (SLN). Næringskodene benyttes allerede i dag ved ligning av næringsdrivende i SLN.

Søkemuligheter

I forbindelse med pågående omorganisering legges det opp til kompetanseøkning blant skatteetatens ansatte. Det blir bl.a. satset på økt bransjekunnskap i forbindelse med likning og kontroll av de næringsdrivende. Derav følger et ønske om å kunne behandle næringsdrivende innen samme bransje samlet.

SLN har flere søkemuligheter, bl.a. er det mulig å legge inn bransjekode (uavhengig om koden er primær eller sekundær) som ett av flere søkekriterier. Dermed kan næringskodene (i SLN kalt bransjekoder) benyttes som grunnlag for slik samlet behandling.

Kontroller

I SLN blir sakene kjørt gjennom en maskinell ligning, det betyr at en mengde kontroller med tilhørende kontrollformler kjøres gjennom sakene. Saker som trenger manuell behandling blir da merket med kontrollutslag.

Kontrollsetterne som lager disse kontrollene har et sett kontrollfunksjoner til bruk i disse formlene, bl.a.:

- Tilhører bransje;
som sjekker om skattyter tilhører gitt bransje
- Tilhører kun bransje;
som sjekker om skattyter kun tilhører gitt bransje

Forutsetningen for begge kontrollfunksjonene er at både primærkode og eventuelt sekundærkode og/eller informasjon om sekundære aktiviteter er tilgjengelige.

Normtall

I SLN finns også funksjoner for å beregninger av normtall, f.eks. bruttofortjeneste, omløpshastighet etc. Skal normtall ha noe for seg, er det i de fleste tilfellene viktig å kunne skille på bransjer, noe det også er lagt opp til i SLN. Det gir imidlertid liten mening å beregne normtall dersom beregningsgrunnlaget inneholder "hummer og kanari". I beregningsgrunnlaget (i SLN kalt normtallsgrunnlag) kan det blant annet legges inn parameter som geografisk område, bransjekode/virksomhetens art.

Funksjonen for beregning av normtall i SLN er foreløpig bare i begrenset grad tatt i bruk. Dette skyldes bl.a. mangelfull informasjon om sekundære aktiviteter. Dersom kvaliteten forbedres gjennom komplettering av sekundærkoder, vil det satses mer på å forbedre normtallsberegningen.

7. Oppgaveregistrets behov for næringskoder

Næringskoden er et viktig kriterium som grunnlag for å få oversikt over pålagte oppgaveplikter. Tjenesten i BR er lagt slik opp at enhetene ved å skrive inn organisasjonsnummer får opp en oversikt over oppgaveplikter knyttet til enhetens bransje. Videre kan det søkes tilsvarende med utgangspunkt i næringskoden. Om enheten driver aktiviteter i flere bransjer uten at dette framkommer i ER, vil det være tilfeller der oversikten ikke er heldekkende. Oppgaveregistret har derfor signalisert at det er behov for bruk av sekundære næringskoder for å gjøre søkningen og oversikten fullstendig.

8. Kvalitetssikring av næringskoden

8.1. Generelt

Næringskoden er en grunnleggende klassifiseringsegenskap der kvaliteten har stor betydning for SSBs statistikker. Det er utarbeidet et relativt omfattende system for å sikre kvaliteten i selve kodingen. Arbeidet med næringsfastsettingen er lagt opp som et stort spleiselag både internt og eksternt.

SSBs strategier på datafangstområdet er basert på gjenbruk dvs. bruk av data fra ulike administrative datasystemer. Dette fører til at et stort antall av enhetene sjelden eller aldri kontaktes av SSB gjennom de ordinære statistikkene og disse blir derfor ikke kvalitetssikret på samme måte som de som er med i statistikkutvalgene. For disse er det lagt vekt på å fange opp tilbakemeldinger gjennom de tilknyttede registeretater til Enhetsregisteret.

I dag gjennomføres følgende kvalitetssikring på næring knyttet til:

- Ved fastsetting av næring på nye enheter i BR gjennom kontroll for utvalgte næringer
- Ved registrering av enhet i BR sendes utskrift til enheten som viser fastsatt næringskode
- Saksbehandling av enheter i SSB etter SSBs kontrollansvar
- Opplysninger fra deltakere i samspillet
- Tilbakemeldinger på statistiske undersøkelser som gjennomføres i SSB
- Årskontrollen til NAV Aa-registeret (ikke fra 2008)

8.2. Kvalitetssikring knyttet til store foretak/konsern av SSB

Næringsendringer på store enheter har betydning for flere statistikker og ulike bruksområder. For SSB er det fremfor alt de ulike statistikkene som enhetene flyttes mellom som påvirkes, men også statistikker som går på tvers av næringsområder. Her kan nevnes arbeidsmarkedsstatistikk, lønnsstatistikk og nasjonalregnskapet.

Det er derfor i SSB etablert et system der tematisk ansvarlige seksjoner varsler hverandre ved mulig endring av næring på store enheter som medfører at enheten havner under ny tematisk ansvarlig seksjon. Rent praktisk sendes det automatisk ut en e-post til utvalgte saksbehandlere der det framgår:

- hvilken enhet som er endret
- hvilken næring den har hatt/kommer til å få
- hvilken seksjon/saksbehandler som har laget endringen
- eventuell fritekst til meldingen
- om det er en korleksjon/reell endring
- hvilken dato den nye næringen gjelder fra

Eventuelle synspunkter på næringsendringen må varsles innen en frist som er før endringen sendes til BR for innlegging i ER.

8.3. Kvalitetssikring hos SKD i dag

MVA

Virksomheten må selv sende melding om ny bransje til Brønnøysundregistrene. Dette gjøres på registermeldingens del 1 på papirversjon eller elektronisk. Fylkesskattekontorene har ikke mulighet å melde ny næringskode til Brønnøysund.

Alle selskaper må legge med ajourført selskapsavtale/protokoll fra kompetent organ som viser meldte opplysninger/ajourført og underskrevet selskapsavtale.

I mva-applikasjonen er det mulighet til å legge inn 'nye/endrede' næringskoder som "kladdedata", dvs. at disse opplysningene bare ligger i SKDs system.

SLN

Det er ingen muligheter for å kvalitetssikre næringskodene via SLN i dag.

8.4. Kvalitetssikringstiltak i regi av SSB framover

SSB skal bruke 2008 til å kvalitetssikre de nye kodene samt etablere opplegg for måling av kvaliteten i næringskodene mer generelt. Det omfattende omkodingsarbeidet som er i ferd med å bli avsluttet inkluderer en mer generell gjennomgang av kvaliteten, deriblant en gjennomgang av det løpende opplegget for første gangs tildeling av næringskode og oppfølgingen av denne.

Omkodingsarbeidet utført av SSB som er basert på ulike kilder og egen datafangst, er lagt opp med vekt på en samtidig kvalitetskontroll av kodene. Videre skal det gjennomføres kvalitetsoppfølginger av næringskoden med spesiell vekt på enhetene som ble maskinelt omkodet. Mange av enhetene har SSB sjelden eller aldri kontakt med gjennom de ordinære statistikkene, og blir derfor ikke kontrollert på samme måte som de som er med i statistikkutvalgene. Et viktig tiltak vil være å kontrollere den nye næringskoden i forbindelse med skjemaundersøkelser som sendes ut i 2008

Måling av kvalitet

Fastlegge metoder for måling av kvalitet av næringskoden for å fastlegge hvilke populasjoner som det er nødvendig å iverksette tiltak overfor. Systemet skal utformes slik at målinger kan gjennomføres med ulike mellomrom og som gjennom tidsserier kunne gi indikatorer som beskriver utviklingen i kvalitet. Det er nødvendig å avklare omfanget av enheter som det er behov for å innhente informasjon fra. Videre på hvilken måte selve datafangsten knyttet til målingene skal skje. Det er flere supplerende metoder, bl.a. gjennom bruk av SSBs egen datafangst i statistikkundersøkelsene, bruk av SSBs intervjukorps og gjennom informasjon fra rapporteringen som skjer til tilknyttede registeretater.

Kvalitetssikring av maskinell omkoding

På bakgrunn av fastlagte metoder gjennomføres kvalitetsmålinger av næringskoden for enhetene som er maskinelt omkodet. Dette omfatter om lag 216 000 foretak og 255 000 bedrifter. Målingene skal danne basis for konkrete handlingsplaner. Eventuelle prioriteringer i forhold til utvelgelse og oppfølging av enhetene gjøres i samråd med tematisk ansvarlige seksjoner.

Førstegangssetting av næringskoden

Informasjon som er til rådighet ved førstegangssetting av koden er ofte mangelfull i den forstand at den kan være upresist beskrevet eller omfatter en rekke ulike aktiviteter. Grunnlaget baserer seg på formålsbeskrivelsen og art/bransje som blir gitt BR ved nyregistrering av foretaket. En relativt stor andel av foretakene som registreres i ER starter ikke opp virksomhet umiddelbart, eller kommer ikke i aktivitet. Det er behov for en gjennomgang av hele opplegget, inkludert Samordnet registermelding med sikte på kvalitetshevende tiltak. Det synes videre nødvendig å lage et opplegg for en systematisk oppfølging av nye enheter både om aktivitet og for kvalitetssikring av næringskoden. Dette bør skje i samarbeid med tilknyttede registeretater.

9. Arbeidsgruppas anbefalinger

9.1. SKDs medvirkning

Næringskoden og aktivitetsbeskrivelsene er viktige og sentrale informasjonen som skal ivareta en rekke behov, både statistiske og administrative. For å sikre tilstrekkelig kvalitet er det nødvendig med tilbakemeldinger fra enhetene om hva de faktisk har av aktiviteter. I denne sammenheng vil SKDs kontakt med og innrapporteringer fra næringslivet og offentlig sektor være av stor betydning.

Arbeidsgruppa anbefaler derfor at SKD får et praktisk medansvar i kvalitetssikringen av næringskodene, både primærkoden og definerte sekundærkoder på foretaksnivå. Videre eventuelle sekundære aktivitetsbeskrivelser som er ment å dekke etatens egne behov.

Følgende hovedlinjer legges til grunn for denne medvirkningen;

1. SKD får medansvar for godkjenning av næringskodene i ER etter vedtatt kontrollansvar. Standard for næringsgruppering legges til grunn for arbeidet.
2. I første omgang legges det opp til å benytte mva-oppgavene til denne kvalitetssikringen fra 2009
3. Det skal framgå i Altinn-portalene og på mva-papiroppgaven hvilken kode/aktiviteter som er registrert på enheten. Dersom denne er feil, eller at eventuell sekundærkode/sekundære aktiviteter mangler eller er mangelfulle, kan den avgiftspliktige selv beskrive sine aktiviteter i et eget fritekstfelt
4. Saksbehandler foretar koding ut fra næringsstandardene i mva-systemet som såkalte "kladdedata"
5. SKD eksporterer kodene batch til BR og disse håndteres etter det kontrollansvaret som er etablert bl.a. at SSB har ansvaret for store foretak/konsern

Næringskodene kan også legges ut på selvangivelsen for selvstendig næringsdrivende i Altinn som er forhåndsutfylt. Det vil derfor være aktuelt å vurdere dette som et tiltak på noe lenger sikt etter en evaluering av opplegget med bruk av mva. Videre vil det være hensiktsmessig å vurdere en medvirkning fra regnskapsførere og revisorer i kvalitetskontrollen i samband med årsregnskap og tilsvarende regnskapsrapportering.

9.2. Forutsetninger for gjennomføring

Det er nødvendig å få på plass operative rammeverk for registrering av sekundære næringskoder knyttet både til Oppgaveregisterets behov om oppgaveplikter og SKDs behov. Rammeverket vil være styrende for hva som skal registreres i ER. Videre å få avklart om det gjenstår behov for informasjon om sekundære aktiviteter av mer etatsspesifikk karakter og som derfor ikke skal være en del av ER.

Det er videre behov for en mer detaljert gjennomgang av hvordan spørsmål skal formuleres, informasjonen rent praktisk skal fanges opp, kodingen skal gjennomføres, ivareta dokumentasjonen for kodegrunnlaget, overføring av næringskodene til BR for innlegging i ER samt kontroll og oppfølging av kvaliteten i kodearbeidet med mer. Videre om arbeidet skal omfatte alle eller deler av de avgiftspliktige bl.a. om det skal omfatte offentlig sektor. Det bør ses nærmere på sammenhengen mellom næringskoden og beskrivelsen av virksomhet/art/bransje slik at kvalitetssikringen av næringskoden også sikrer en oppdatering av beskrivelsen.

Arbeidsgruppa vil videre peke på viktigheten av at de miljøene/gruppene i SKD som skal stå for kodearbeidet sikres tilstrekkelig kompetanse gjennom opplæring samt løpende oppfølging og vedlikehold av denne kompetansen. Det er ønskelig at arbeidet samles i få grupper med dedikerte medarbeidere hvor kodearbeidet er den sentrale oppgaven i motsetning til å spre det ut på alle saksbehandlergrupper.

9.3. Etablering av ny arbeidsgruppe

Arbeidsgruppa foreslår at det etableres en ny arbeidsgruppe(r) med oppdrag å utrede de nevnte problemstillinger. Arbeidsgruppa oppnevnes så snart den enkelte etat har behandlet rapporten og gitt den sin tilslutning, eventuelt etter justeringer. Det legges opp til at gruppa bemannes med personer fra de tre etatene. Arbeidet skal være avsluttet slik at SKDs medvirkning kan starte opp fra innrapporteringen til mva-systemet fra 2009.

10. Videre arbeid

Rapporten fremmes i den enkelte etat. På bakgrunn av denne behandlingen møtes arbeidsgruppa for drøfting av og etablering av den nye foreslåtte arbeidsgruppa.

Vedlegg 1

Mandat – Arbeidsgruppe for utredning av tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregisteret og for informasjonstilgang om sekundære aktiviteter

1. Bakgrunn og formål

Det har i mange år vært godt samarbeid mellom Skatteetaten, Brønnøysundregistrene og Statistisk sentralbyrå innenfor samspillet med Enhetsregisteret (ER). Dette samarbeidet har bidratt til at ER har blitt heldekkende og kvalitetssikret og med det et meget verdifullt informasjonsgrunnlag for ERs mange brukere, ikke minst for SKD og SSB.

Ny standard for næringsgruppering, NACE Rev.2 ble vedtatt som ny rådsforordning 20. desember i EU samt at SSB har vedtatt det nasjonale nivået i standarden. Alle relevante enheter skal omkodes i løpet av 2007 i regi av SSB og det lagt opp til at omkodingsarbeidet også skal inkludere en kvalitetsgjennomgang av enhetenes næringsplassering. Det er så langt ikke gjort vedtak om når de nye kodene skal gjøres allment tilgjengelig for bruk. Det er laget et notat som gir en beskrivelse av omkodingsarbeidet, relevante problemstillinger samt tidsplanen for omkodingen og overgangen til ny standard i SSBs statistikker. Notatet er vedlagt forslaget til mandat..

Næringskoden er i utgangspunktet en statistisk variabel som fastsettes ut fra enhetens viktigste aktivitet basert på kodeverket i standard for næringsgruppering. Beslutningsmyndigheten er tillagt SSB, men deler av kodearbeidet er i praksis delegert til BR.

Næringskoden og kvaliteten på denne er helt sentral for en rekke ulike formål. Det er derfor viktig at kvaliteten er god. I møte 6. desember 2006 mellom SKD, BR og SSB ble det drøftet en mulig medvirkning fra SKD i kvalitetssikringsarbeidet samt mulige tiltak for å fange informasjon om tilleggsaktiviteter som enhetene utfører, såkalte sekundærkoder.

Det var enighet på møtet om å sette ned en arbeidsgruppe for dette formålet.

2. Oppgaven

Registermiljøene har etter hvert tilegnet seg kunnskap og kompetanse som går utover eget kontrollansvar. Nye teknologiske løsninger er tatt i bruk, bl.a. elektroniske blanketter og ikke minst elektronisk innrapportering generelt fra næringslivet der enheter og grunndata har en viktig plass. Fra 19. desember 2006 er Samordnet registermelding tilgjengelig i Altinn som fullelektronisk løsning med digital signering for de fleste organisasjonsformer.

SKD har bred kunnskap om og et omfattende informasjonstilfang fra enhetene i næringslivet. Videre har SKD gjennom likningskontor og avgiftsenhetene en betydelig kontakt med enhetene, noe som bidrar til godt oppdaterte data. I tillegg har etaten gode løsninger for elektronisk innrapportering gjennom Altinn bl.a. uttrekk fra fagsystemer.

Fortsatte krav til effektivitet, helhetstenkning og samarbeid på tvers av etatene forutsetter nytenkning for å få mest mulig totalnytte ut av arbeidet, for å tilfredsstille brukernes behov og for å få bedre kvalitet på registertjenestene. I tillegg er målet også en enklere hverdag for næringslivet. Jf. Et enklere Norge-planen 2009 og eNorge-planen 2009.

Generelt gjelder at det er klare utviklingstrekk som gir store utfordringer framover, ikke minst på enhetssiden. Antallet små enheter vokser fortsatt betydelig. Enheter der aktivitetsnivået er svært variabelt og virksomhetens art ofte skiftende. Mobiliteten i yrkeslivet er omfattende med hyppige jobbskifter og med et økt innslag av utenlands arbeidskraft. Videre fører den økende globaliseringen til at de store enhetene blir større og mer komplekse, og samtidig svært betydningsfulle bl.a. for kvaliteten i SSBs statistikker. Det blir derfor viktig å holde "god orden" på store foretak, flerbedriftsforetak og konsern, og at inndeling, grunndata og knytninger er løpende oppdatert. Spesielt skal nevnes utenlandsdimensjonen og eierskap på tvers av landegrensene, tilveksten av såkalte NUF og framveksten

av enheter som er skatte- og avgiftsmotivert. Et viktig bidrag i dette populasjonsarbeidet er god kvalitet i næringskodene, både ved førstegangs setting og for å fange opp endringer.

Hovedtema for gjennomgangen vil være å foreslå tiltak til hvordan SKDs datafangst fra næringslivet kan inngå i en kvalitetssikring av næringskodene i ER, både kodene som settes ved første gangs registrering, i hovedsak av BR, samt som en del av den løpende oppfølgingen. Omkodingen til ny næringsstandard vil skje i regi av SSB i løpet av 2007. En medvirkning fra SKD side vil være aktuell etter at omkodingsarbeidet er avsluttet og de nye kodene er gjort kjent og tatt i bruk, dvs fra 2009. Videre vurdere tiltak for å fremskaffe relevant informasjon om tilleggsaktiviteter, såkalte sekundære aktiviteter.

I arbeidet vil det være hensiktsmessig at arbeidsgruppe vurderer bruk av årsprogrammer som et mulig verktøy samt medvirkning fra regnskapsførere og revisorer i kvalitetskontrollen i samband med årsregnskap og tilsvarende regnskapsrapportering.

Arbeidsgruppa skal også se på de teknologiske forholdene i denne forbindelse, bl.a. bruken av Altinn og Samordnet registermelding.

Videre skal arbeidsgruppa legge fram en tidsplan for når de ulike tiltakene bør gjennomføres. Arbeidsgruppa legger fram sitt forslag innen utgangen av 2007.

Forslagene drøftes deretter i den enkelte etat.

3. Organisering av arbeidet

Det nedsettes en arbeidsgruppe med representanter fra SKD, BR, og SSB. Det foreslås at SSB har leder og sekretariat.

Arbeidsgruppa kan trekke inn øvrige tilknyttede registre på de områdene som berører dem, etter behov.

Den enkelte etat dekker selv de nødvendige utgifter til dette evalueringsarbeidet.

Arbeidsgruppas anbefalinger legges fram for de tre etatenes ledelse for vedtak om gjennomføring.

4. Bemanning

SKD: Per Christian Vestheim, Ann-Karin Svåsand og Magnar Kvia

BR: Arnt Kristiansen og Heidun Nordheim

SSB: Jan Furseth (leder), Bjørn Bleskestad, Roger Jensen og Kristin Foldal Haugen (sekretær)

Vedlegg 2

Om registrering av og endringer på virksomheter i ER

Hovedprinsippet som lå til grunn for den endrede arbeidsdelingen fra 2004 mellom BR og SSB var basert på prinsippet om å behandle én sak ett sted - arbeidet gjøres bare én gang, ett sted.

Det utøvende kontrollansvaret for ulike arbeidsoppgaver ble overført mellom etatene gjennom at behandlingen av arbeidsoppgavene ble flyttet tilsvarende. Det formelle kontrollansvaret ble ikke flyttet. BR overtok en rekke av SSBs tidligere oppgaver knyttet til nærings- og sektorkoding, mens SSB håndterer store enheter/konsern samt har kontrollansvaret og all saksbehandlingen alene for offentlig sektor.

Registrering av underenhet i enbedriftsforetak

BR har i dag utøvende kontrollansvar for skyggesaker knyttet til juridiske enheter, og for næringsendringer med én bedrift innkommet til BR (unntak offentlig sektor).

1. Enheten sender inn Samordnet registermelding
2. BR føder enheten i SAKSYS og registrerer §§ 5- og 6-opplysninger. BR vurderer virksomhet/bransje og kontakter enheten hvis de mener beskrivelsen ikke er presis nok til å fastsette næringskoden.
3. Samtidig fødes en skyggesak i BR, hvilket er selve registreringsgrunnlaget for bedrifter til SSB. Etter et gitt regelverk (se under 5.2) foretar saksbehandler en vurdering av om det skal fødes bedrift, AAFY, eller om det ikke skal være underenhet knyttet til den juridiske enheten.
4. Enheten får tilbakemelding om registreringen gjennom et brev med vedlagt registerutskrift.

Nye underenheter kan også bli registrert i SSB. Dette gjelder juridiske enheter som tidligere ikke har hatt knytning mot underenhet, eller har startet opp virksomhet på nytt igjen. Ved melding fra arbeidsgiver om ansatte, og der enheten mangler bedrift, tar NAV Aa-registeret kontakt med SSB for opprettelse av bedrift.

Det sendes registerutskrift til enheten, slik at denne kan kontrollere de opplysninger som er registrert.

Registrering av underenhet i flerbedriftsforetak

Juridiske enheter som har virksomheter på flere adresser, eller blandet virksomhet på samme adresse, skal registrere flere bedrifter (underenheter).

SSB foretar tildeling av underenhet i et flerbedriftsforetak på bakgrunn av meldte opplysninger i skjemaet "Samordnet registermelding – Del 1b – tillegg for enhet med virksomhet på flere adresser".

BR sender dette videre til SSB, denne type melding sendes i hovedsak to ganger i uken til SSB. Saksbehandler i SSB foretar en vurdering og behandler saken i SAKSYS. Føding av ny underenhet skjer etter et gitt regelverk som er beskrevet i "Notat – Regler og rutiner for ajourhold av BoF" (http://www.byranettet.ssb.no/Filer/notat_200702.pdf) og "Notat – Retningslinjer for inndeling av kommunal virksomhet i Enhetsregisteret" (Q:\DOK\Bof\Alt om offentlig sektor\arbeidsgr_off\arbeidsgruppen for (fylkes)kommunale innd\inndelingsregler).

Det sendes registerutskrift til enheten i de tilfeller ny underenhet blir registrert, slik at denne kan kontrollere de opplysninger som er registrert.

Føding av nye underenheter i et flerbedriftsforetak kan også skje ut i fra andre kilder enn "Samordnet registermelding – Del 1b". Kilden i disse tilfeller kan være:

- Statistiske undersøkelser i SSB, dokumentert pr. skjema
- Henvendelser fra enheten, dokumentert pr. mail
- Opplysninger fra årsregnskap
- Opplysninger fra Merverdiavgiftsmanntallet
- SSBs egne kvalitetskontroller
- Samarbeid med administrative registeretater, dokumentert pr. mail (som NAV Aa-registeret, KS)
- SSBs arbeid med prioriterte store foretak/konsern

Det sendes registerutskrift til enheten, slik at denne kan kontrollere de opplysninger som er registrert.

Sletting av underenheter

Enheter som skal melde opphør av virksomheten benytter blanketten "Forenklet registermelding – blankett for sletting". Denne blanketten kan også benyttes ved salg/overdragelse av virksomhet. Blanketten sendes til BR som saksbehandler virksomheter som har færre enn 10 ansatte. Virksomheter som har 10 ansatte eller flere samt sletting av underenheter i offentlig sektor, sendes SSB som saksbehandler disse. I de tilfeller opplysninger om sletting av underenheter for virksomheter med færre enn 10 ansatte kommer direkte til SSB, er det saksbehandlere i SSB som utfører dette.

I de tilfeller det er registrert mange ansatte (flere enn 10) på virksomheten, tas det ofte kontakt med enheten for å sjekke ut at opphør av virksomhet skal foretas. Om juridisk enhet slettes uten informasjon om hva som skal skje med underliggende virksomhet, følges virksomheten(e) opp av SSB og slettes i de tilfeller de ikke overdras til ny juridisk enhet innen 3 måneder.

Det sendes registerutskrift til enheten, slik at denne kan kontrollere de opplysninger som er registrert.

Enheter med ansatte som slettes tas på en egen liste (28 lister), hvor de blir fulgt opp manuelt der saksbehandler i NAV Aa-registeret tilskriver arbeidsgiver og informerer. I en del tilfeller tar arbeidsgiver kontakt med NAV Aa-registeret fordi bedriften ikke skal slettes. Slike henvendelser videresendes til SSB. En del arbeidsgivere gir ikke svar, og de ansatte blir meldt ut etter tredje gangs purring med brev til arbeidsgiver om at de ansatte er meldt ut. Om juridisk enhet registreres som opphørt i ER, meldes imidlertid de ansatte ut.

Overdragelse av underenhet

Meldinger om overdragelser ved nyregistreringer utføres av saksbehandlere ved ER. SSB behandler andre overdragelser enn ved nyregistreringer. I de tilfeller opplysninger om overdragelse av underenheter kommer til SSB, er det saksbehandlere i SSB som utfører dette.

I de tilfeller det er registrert mange ansatte på virksomheten, tas det kontakt med enheten for å sjekke ut at overdragelse av virksomhet skal foretas og om alle ansatte skal følge med.

Det sendes registerutskrift til enheten, slik at denne kan kontrollere de opplysninger som er registrert.

NAV Aa-registeret mottar en del henvendelser i forbindelse med virksomhetsoverdragelser. Arbeidsgiverne har da fått med seg ansatte som er registrert av tidligere eier, som ikke har fortsatt arbeidsforholdet hos ny eier. NAV Aa-registeret melder ut de ansatte fra overtakelsesdatoen etter skriftlig henvendelse. Ved virksomhetsoverdragelser ser det ut som om at arbeidstaker har arbeidet i den nye enheten hele tiden, og historikken kommer ikke fram i arbeidsforholdene til enkeltpersoner.

Næringsendringer

BR utfører næringsendringer når endringsmeldinger kommer til BR. Dersom det er 19 eller flere ansatte oversendes saken til SSB via batchoppdatering, og saken oversendes også dersom endringen gjelder et flerbedriftsforetak eller en enhet i offentlig sektor.

I de tilfeller opplysninger om endring av næring kommer til SSB, er det SSB som utfører dette. Er opplysningene i felt for virksomhet/art/bransje mangelfulle, kontakter SSB enheten for avklaring.

Det sendes registerutskrift til enheten, slik at denne kan kontrollere de opplysninger som er registrert.

Store foretak

SSB er ansvarlig for at om lag 200 prioriterte konsern er løpende oppdatert mht:

- Konsern
- Næringskoder
- Bedriftsinndeling
- Ansatterapportering
- Andre kjennemerker

For næringskodene gjelder spesielt at næringskodene på inngående foretak og bedrifter har riktige næringskoder og vurderes løpende. Herunder inngår vurdering av hjelpevirksomhet.

Forretningsadresse på juridisk enhet

SSB har felles kontrollansvar for forretningsadresse på juridiske enheter som ikke er registrert i Foretaksregisteret (FR), med unntak av stiftelser.

Etter at SSB tok i bruk adressedelen i GAB for å knytte grunnkrets og koordinatører til bedriftene i BoF, har mengden adresseendringer økt betraktelig. Koblingen mot GAB krever riktig og standardisert skrivemåte på adresser, noe som gir mange kosmetiske endringer på adresser i BoF/ER. Det løpende kvalitetssikringsarbeidet SSB utfører på kjennemerket forretningsadresse, kommer ER til gode og dermed alle aktører og brukere av ER.

Endringer av kontaktinformasjon

Det er i hovedsak et felles kontrollansvar for de fleste kjennemerker for kontaktinformasjon på juridisk enhet. Det vil si at meldingene behandles av SSB eller BR, avhengig av hvem som er mottaker. Et unntak er endring av forretningsadresse der SSB bare utfører såkalte kosmetiske endringer, dvs. over til GAB-skrivemåten, på enheter registrert i Foretaksregisteret.

Bedrift i enbedriftsforetak blir automatisk oppdatert når kontaktinformasjon endres på juridisk enhet. Det er SSB som per i dag har kontrollansvaret for alle kjennemerker på bedrifter i flerbedriftsforetak og enheter i offentlig sektor.

Offentlig sektor

All saksbehandling knyttet til enheter innen offentlig forvaltning utføres av SSB, og populasjonshåndteringen skal i prinsippet følge samme regler som for privat sektor. Imidlertid, for å redusere oppgavebyrden for enhetene, er det gjort viktige tilpasninger. Innen kommuner, fylkeskommuner og staten har SSB, i tillegg til de ordinære kildene, etablert samarbeid med bl.a. Utdanningsdirektoratet og Kommuneforlaget for oppdatering av populasjonene.

Videre er inndelingsregler for kommuner og fylkeskommuner tilpasset funksjonsinndelingen i KOSTRA, slik at statistikk i størst mulig grad kan utarbeides ved bruk av registerdata.

Konsern

Registrering av konsern skjer siden 1997 i ER. For SSB er korrekte og oppdaterte knytninger mellom enheter en forutsetning for å holde orden på populasjoner og utvalg, etablere foretaksbegrepet, fastsette korrekt nærings- og sektorkode, slik at det kan utarbeides statistikk med tilstrekkelig kvalitet.

Siden konsernknytningene i ER ikke har tilstrekkelig kvalitet til de nevnte formål, har SSB siden 2004 registrert konsernknytninger i eget system, og siden 2005 med Aksjonærregisteret som hovedkilde. Enhetsregisterlovens § 7.2 åpner for at SSB kan sende innhentede opplysninger til ER. SKD utreder for tiden muligheten for at data fra Aksjonærregisteret kan formidles til ER via SSB.

Samordning av registerutskrifter

Arbeidsgruppa mellom BR/SSB i 2003 så i forbindelse med fastsetting av næringskode nærmere på muligheten til en samordning av utsending av registerutskrifter. En slik samordning (som er uavhengig av ny arbeidsdeling) vil oppleves som positiv for enheten siden det kun vil bli sendt ut ett vedtak. Likeledes kan man spare utgifter til papir, konvolutter, porto og selve pakkearbeidet.

Vurdering av ulike løsninger for en slik samordning er nærmere utredet.

Oppdatering av kontaktinformasjon i NAV Aa-registeret

NAV Aa-registeret mottar en del henvendelser i forbindelse med endring av kontaktinformasjon. NAV Aa-registeret henviser arbeidsgiverne til å melde til BR, men har ingen kontroll med at arbeidsgiver faktisk gjør dette. Adresseendringer som NAV Aa-registeret mottar som post eller e-post, videresendes til BR. I forbindelse med Årskontrollen blir kontaktinformasjon kontrollert og sendt BR.

NAV Aa-registeret mottar også henvendelser med opplysninger om slettinger, konkurser og virksomhetsoverdragelser. Denne informasjonen blir videresendt BR, eller arbeidsgiver blir oppfordret til å ta kontakt med BR.

Vedlegg 3

Oppsummering fra møte i arbeidsgruppa for utredning av tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregister og for informasjonstilgang om sekundære aktiviteter onsdag 25. april

Kort om bakgrunn og formål v/Jan

Jan ønsket velkommen til det første møtet i arbeidsgruppa som startet med en kort presentasjonsrunde.

- Per Christian Vestheim: Merverdiavgiftssystemet, representerer også manntallsføringen
- Magnar Kviva: Ligning av næringsdrivende. Elektroniske selvangivelser
- Morten Q. Andersen: Seksjon for Energi- og industristatistikk og ansvarlig for årsstatistikkene i industristatistikken. Møtte for Bjørn Bleskestad
- Roger Jensen: Seksjon for Bygg -og tjenestestatistikk
- Kristin Foldal Haugen: Ansvarlig for omkodingen til ny næringsstandard
- Jan Furseth: Seksjon for Bedriftsregister

Det har i mange år vært godt og utbytterikt samarbeid mellom Skatteetaten (SKD), Brønnøysundregistrene (BR) og Statistisk sentralbyrå (SSB). Dette samarbeidet ønsker vi nå å utvikle videre og se hvordan vi i fellesskap kan få til en bedre kvalitetssikring av næringsinformasjonen (koden) og hvordan vi kan fange informasjon om tilleggsaktiviteter som enhetene utfører, såkalte sekundære aktiviteter (koder).

Kontrollsystemene i SKD er for en stor grad bransjeorientert og derfor avhengig av kvaliteten til næringskodene. I tillegg har SKD behov for informasjon om sekundære aktiviteter utover det som registreres i ER. SKD har omfattende kontakt med store deler av næringslivet gjennom datafangsten knyttet til mva, likning osv i motsetning til SSB der målet er minst mulig oppgavebelastning og mest mulig gjenbruk av data som andre har fanget inn, bl.a. SKD.

Poenget er derfor å utnytte denne kontaktflaten på en effektiv måte for kvalitetssikring av næringskoden samt samle inn og vedlikeholde informasjonen om sekundære aktiviteter.

Forslag til mandat

Mandatet ble sendt ut på høring i forkant av møtet. Det var ingen merknader og mandatet ble godkjent.

Status i omkodingsarbeidet

Kristin orienterte om aktivitetene og status i arbeidet med omkodingen til ny næringsstandard. Det vises til vedlagte presentasjon. I samband med orienteringen ble det noe drøfting om tidspunktet for å ta den nye standarden i bruk. Så langt er det ikke tatt en beslutning om dette, men SSB vil først presentere statistikker etter ny standard i 2009. Videre at 2008 innebærer arbeid med kvalitetssikring og dobbeltkoding. Slik sett taler mye for at 2008 brukes av alle til å forberede overgangen og at dette skjer rimelig samordnet fra 2009. Dette vil bl.a. bli diskutert på et seminar om e-forvaltning i BR i juni.

Hvilke mulige intensjoner ser vi for tiltak?

Intensjonen er å fremme et forslag til en hensiktsmessig måte å fordele oppgavene på uten at det innebærer flytting av ressurser mellom etatene. Videre for SSB sin del er vi åpne for ytterligere å delegere oppgaver knyttet til næringskoding.

SKD har ofte behov for å ta vare på mer informasjon enn det som ligger i ER. Bl.a. lagres parallelle data som nye postadresser på foretakene inntil disse blir oppdatert fra ER. Så dersom SKD henter inn aktivitetsbeskrivelser er dette informasjon de kan ta vare på og som de dels kan distribuere videre til BR og SSB eller bruke selv som etatspesifikk informasjon. Det vil være viktig å avklare hvilken informasjon SKD skal sende til SSB/BR og hva SKD selv skal håndtere. Innsamlingen av informasjon vil første gang kunne skje gjennom bruk av Altinn i 2009.

Oppgavebeskrivelser og fordeling i arbeidsgruppa

Hver etat gir en nåtidsbeskrivelse av bruken og behovene for næringsinformasjon på en kortfattet måte, samt hvilke former for kvalitetssikring som i dag gjøres. I neste omgang er poenget å identifisere områder der aktiviteter og prosesser overlapper eller kan gjøres mer fullstendig.

Altinn skal ha ny leverandør (kan bli dagens). Ny kontrakt skal inngås sommeren 2008. Dette medfører at det vil være en frysperiode et halvt år før og et halvt år etter dette tidspunkt.

Mal til rapport

Det var enighet om å legge det utsendte forslaget til mal til rapport til grunn for den videre disponeringen av arbeidet.

Framdrift og faser

Det var enighet om å levere en rapport med forslag slik at disse kunne realiseres i løsningen til Altinn i 2009. Rapporten bør derfor foreligge innen utgangen av året.

Neste møte blir i august med en gjennomgang av nåbeskrivelsen samt identifisering av aktiviteter og prosesser samt arbeidsdeling som gir en bedre kvalitetssikring av næringskodene. Vedlagt oppsummeringen følger prosjektnotatet om omkodingen.

Vedlegg 4

Oppsummering fra møte tirsdag 6. november 2007 i Arbeidsgruppa for utredning av tiltak for kvalitetssikring av næringskodene i Enhetsregister og for informasjonstilgang om sekundære aktiviteter

Sak 1. Oppsummering fra møtet 25. april

Det var ingen merknader til oppsummeringen.

Sak 2. Kort orientering om Rapporten fra arbeidsgruppe BR, NAV Aa-registeret og SSB

Arbeidsgruppa leverte sin rapport i månedsskiftet september/oktober. Forslagene behandles i de respektive etater. Saken fremmes for direktørmøtet i SSB. Forslagene innebærer bl.a. koding av yrke i størst mulig grad skal gjøres av NAV Aa-registeret og at oppfølgingen og informasjonene med mer med arbeidsgiverene utføres av NAV Aa-registeret.

Når det gjelder enhetshåndteringen får NAV Aa-registeret medansvar for å opprette bedrifter og kode næring på disse og kontrollere for eventuelle overdragelser. Videre sletting av bedrifter og oppfølging av utmelding av ansatte. De skal også foreta en gjennomgang av små flerbedriftsforetak for å kvalitetssikre strukturen av bedrifter og fordelingen av ansatte. NAV Aa-registeret får også medansvar på juridisk nivå for kontaktinformasjon. Hovedprinsippet bak forslagene er at en hendelse skal håndteres dit den først kommer. Det foretas også justeringer i kontrollansvaret til BR, slik at de kan utføre tilsvarende oppgaver om henvendelsene kommer dit.

Sak 3. Omkodingsprosjektet

På spørsmål fra SKD om SSB bruker yrkeskoder for å sjekke mot næring og eventuelt avdekke feil i næringskodingen, bekreftet SSB at dette allerede gjøres.

Dobbeltkoding av næring etter ny og gammel standard startet i BR og SSB 5. november. Alle enheter i ER/BoF med dato eldre enn dette kodes om gjennom omkodingsprosjektet. Skjemainnhenting pågår nå for fullt, og revisjonen av innkomne svar har startet. I tillegg til å gi ny næringskode vil også svarene gi tilbakemelding på om gammel kode er korrekt. Ved feil sendes melding om endring eller korrigerings av gammel kode til BR.

Nye næringskoder er sendt BR på ca. 633 000 enheter. Arbeidet skal være sluttført til årsskiftet. De nye næringskodene blir gjort tilgjengelig fra BR gjennom ER ved årsskiftet 2008/2009. De nye næringskodene vil bli kvalitetssikret gjennom et eget arbeid i 2008.

SKD vil ha et godt samspill rundt overgangen til nye koder, bl.a. skal alle regionkontorer varsles om endringene som kommer.

Sak 4. Rapportforslag

Forslaget til rapport fikk tilslutning i møtet. Det ble enighet om at hver deltaker gir tilbakemelding til Furseth i selve utkastet der de mener det er behov for endringer/presiseringer. Det er viktig at SKDs egne behov og bruk av næringskoden kommer tydeligere fram. Innspill om dette gis før neste møte.

Videre anbefales det at oversikten om sekundærkoder flyttes som vedlegg.

Begrepsbruken er viktig og spesielt gjelder dette "næringskoder", primærkode og sekundærkode i forhold til sekundære aktivitetsbeskrivelser. Også i formuleringen "For dårlig kvalitet på næringskodene for å lage normtall". Her må det spesifiseres i rapporten at det menes hovedsakelig sekundærkoder.

I rapporten er det kun beskrevet aktiviteter knyttet til bruk av mva. Næringskode kan også legges ut på selvangivelsen for selvstendig næringsdrivende i Altinn som er forhåndsutfylt. Vil derfor være aktuelt å beskrive slike tiltak som SKD ser for seg lenger fram i tid.

Sak 5. Ansvarsdeling

Behov for informasjon om sekundære aktiviteter – hva skal leveres samspillet?

De ulike behovene for informasjon om aktiviteter enhetsnivå og hvorvidt denne skal tilføres ER ble drøftet. SKD har et klart behov for informasjon om sekundære aktiviteter utover hovedaktivitet, og det som er nedfelt som behov om sekundære koder i rapporten slik den foreligger. De vil videre at den informasjonen som de selv skaffer fram om sekundære aktiviteter kodes etter næringsstandarden og tilføres ER. SKD ser for seg at informasjonen og eventuelle endringer innhentes i samband med mva-oppgaven, og at det bare skal gis melding når det er endringer.

Det ble videre drøfting om hvor mye av denne informasjonen om sekundære aktiviteter som skal leveres inn i samspillet, i forhold til hva som skal oppfattes som såkalt etatspesifikk informasjon til bruk for SKD alene. SKD har i dag et system som gjør at de kan lagre såkalte "kladdedata", og som kan være informasjon som ikke skal tilflyte ER og samspillet.

I drøftingen ble det avdekket at de ulike partene ikke helt hadde samme oppfatning om denne fordelingen. Siden dette er avgjørende for det videre arbeidet, var det enighet om dette blir hovedsak på neste møte, og at BR vil måtte ha en sentral rolle her. SSB har tidligere signalisert hvilket ansvar etaten vil ta for de statistiske behovene for sekundære aktiviteter gjennom den oversikten som er utarbeidet.

Hvordan skal SKD gjøre arbeidet?

SKD foreslår å utvide MVA-oppgaven både på papir og Altinn. Andelen som nå rapporterer via Altinn er kommet opp i over 70 prosent, og dette vil være en klar fordel når informasjon om sekundære aktiviteter skal innhentes. SKD sender ikke papiroppgave til de som leverer gjennom Altinn. Teknisk er det mulig å utvide skjemaet til også å preprinte næringskode med aktivitetstekst, og spørre om eventuelle endringer og etter sekundære aktiviteter. Utfordringen ligger i å bearbeide det som blir meldt fra oppgavegiver. Dersom den oppgavepliktige oppfatter spørsmålet om aktiviteter som en del av oppgaven, vil de etter SKDs mening levere skjema. Videre kan det styres i Altinn slik at spørsmålet om aktivitet må besvares for å komme videre, på samme måte som kontonummer må bekreftes i dag.

Det er blandede erfaringer med å spørre om næringskoder bl.a. gjennom Årskontrollen til NAV Aa-registeret. Det ble derfor drøftet om løsningen kan testes ut i en pilot. For å slippe å lage en dynamisk løsning i Altinn, som skal ivareta ulike løsninger mot pilotområdet, vil det være enklere å teste ut nytt skjema på alle enheter i en kortere periode, for deretter å gjøre en evaluering.

Fra nyttår vil det bli en reduksjon fra 19 fylkesskattekontorer til 5 regioner. Dette betyr i praksis færre enheter noe som arbeidsgruppa mente ville være en fordel i behandlingen av saker om næring og aktiviteter. Dette vil gi mer samlet kompetanse, og enklere opplæring og vedlikehold av kompetansen.

Eventuelle næringsendringer bør sendes på batch til BR og håndteres etter det kontrollansvaret som er etablert, bl.a. at SSB har ansvaret for store foretak/konsern. Det å selektere disse ut for kontroll og behandling i SSB gjøres i systemet til BR.

BR setter i dag næringskode for den viktigste aktiviteten ved registrering av ny virksomhet i ER. Det er beskrivelsen om "Virksomhet, art og bransje" som er kodegrunnlaget og ikke selve formålsbeskrivelsen. Den siste er som regel for omfattende og upresis til å kunne være et slikt grunnlag. Poenget er å kode etter faktisk aktivitet og ikke etter hvilke områder av aktivitet selskapet tar sikte på å kunne operere innenfor.

Vedlegg 5

Oppsummering fra møte 6. desember 2007

Til stede: Per Chr. Vestheim, Magnar Kvia, Ann-Karin Svåsand, Heidun Nordheim, Arnt Kristiansen, Roger Jensen, Bjørn Bleskestad, Jan Furseth og Kristin Foldal Haugen

Oppsummering fra møtet 6. november

Det kom to merknader til sak 5 som er innarbeidet.

Om sekundære aktiviteter og behovet for denne informasjonen i ER

Det er enighet i arbeidsgruppa om at hovedfokus skal være kvaliteten på primærkoden.

Oppgaveregisterets behov for sekundære koder

I tillegg til at SKD har behov for informasjon om sekundære aktiviteter, har nå Oppgaveregisteret signalisert behov for det samme. De har registrert alle oppgaveplikter og har etablert en internettjeneste som gir den enkelte enhet en oversikt over oppgaveplikter etter kriteriene organisasjonsform, næringskode eller antall ansatte. Informasjon som kommer fra Oppgaveregisteret vil dermed bli mer fullstendig dersom sekundære aktiviteter blir inkludert i tjenesten.

Rammeverk for bruk av sekundærkoder

Det må etableres et rammeverk i løpet av 2008 som sier noe mer konkret om når sekundærkoder skal brukes. Bør det være et kriterium som sier hvor stor forskjell det skal være på hovedkode og sekundærkode for at en skal registrere sekundærkode? Behovet til SKD er strengt tatt ikke selve næringskoden, men omsetningen der det drives næringsvirksomhet og det å skille mellom de ulike varegrupper og avansene til disse. Rammeverket må vise i hvilke tilfeller de sekundære aktivitetene skal resultere i en sekundærkode i ER.

Informasjonsflyt og kontrollansvar

Informasjonen som SKD samler inn må behandles og vurderes der den kommer inn og næringskoder settes av SKD. Det innebærer at SKD skal ha et praktisk medansvar for næringskoden. Når dataene sendes BR blir de lagt inn i ER. BR skal ikke kontrollere det kodearbeidet som SKD utfører. SSB skal fortsatt ha kontroll på endringer som går på foretak av en bestemt størrelse og denne selektering av meldinger skjer i systemet til BR.

Nyregistrering

Ved nyregistrering skal den faktiske aktiviteten registreres basert på "virksomhet/art/bransje. Dette vil være primærkoden. SKD har tilgang til beskrivelsen av virksomhet, art, bransje som enheten registrerte.

Saksbehandling i SKD

Arbeidsgruppa anbefaler at næringskodingen samles til et fåtall grupper med medarbeidere der dette er en hovedoppgave. Dette for å sikre kompetansen og gjøre opplæring enklere å koordinere og følge opp. Det er sentralt å få fram for saksbehandlerne at kvaliteten på næringskoden er svært viktig for SKD.

Spørsmål og klager knyttet til næringskoden

Næringskoden er et grunndataelement i ER. Spørsmål og klager knyttet til næringskoden bør derfor rettes til BR. De må i neste omgang etter behov be om bistand fra SSB eller SKD i den videre saksbehandlingen.

Videre arbeid og sluttrapport

Arbeidsgruppa leverer rapporten før jul og beskriver hovedlinjene for SKDs medvirkning framover. Arbeidsgruppa foreslår å nedsette en ny arbeidsgruppe som utarbeider det nødvendige rammeverket og de mer praktiske sidene ved arbeidet.

Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Vedlegg 6

Sekundære næringskoder - statistiske behov

SSB fremmet forslag til de tilknyttede registreierne i samspeilet om Enhetsregisteret i 2005 om å legge om kodepraksisen slik at bruk av sekundærkoder knyttes til definerte formål, og at behovet for informasjon om næringsstruktur og lokalisering løses ved bruk av bedriftsinformasjonen i flerbedriftsforetakene. Det ble gjennomført en høringsrunde blant tematiske ansvarlige seksjoner i SSB høsten 2005, der det statistiske behovet for mer enn én næringskode ble kartlagt. Resultatet av høringen ble fulgt opp med et notat og egen oversikt over bruk av sekundære næringskoder. Forslaget ble akseptert av Samarbeidsforumet og kodepraksisen i henhold til dette ble startet opp i Brønnøysundregistrene og i SSB fra 1.februar 2006. I denne sammenheng må sekundær forstås som enten den nest viktigste aktiviteten eller den aktiviteten enheten faktisk utfører.

PRIMÆRNÆRINGENE

De som driver innenfor jordbruk eller skogbruk og som har en annen hovedaktivitet, skal tildeles 01, 02 som sekundærkode

AGENTUR- OG ENGROSHANDEL

Alle enheter som har primærkode som faller innenfor næringshovedområde 46, tildeles en sekundærkode dersom den sekundære aktivitet inngår i næringshovedområde 47 (detaljhandel)

Primærkode:

Alle næringskoder f.o.m.

46.110 Agenturhandel med jordbruksråvarer,
levende dyr, tekstilråvarer og
innsatsvarer

t.o.m.

46.900 Uspesifisert engroshandel

Sekundærkode:

Alle næringskoder f.o.m.

47.111 Butikkhandel med bredt vareutvalg
med hovedvekt på nærings- og
nytelsesmidler

t.o.m.

47.990 Detaljhandel utenom utsalgssted ellers

Alle enheter som har en primærkode innenfor 45 som omhandler *agentur- og engroshandel med, detaljhandel med og vedlikehold og reparasjon av*.

Primærkode:

45.111 Agentur- og engroshandel med biler og
lette motorvogner, unntatt motorsykler

eller

45.310 Agentur- og engroshandel med deler og
utstyr til motorvogner, unntatt
motorsykler

eller

45.401 Agentur- og engroshandel med
motorsykler, deler og utstyr

Sekundærkode (er en av følgende):

45.112 Detaljhandel med biler og lette
motorvogner, unntatt motorsykler

45.192 Detaljhandel med andre motorvogner,
unntatt motorsykler

45.320 Detaljhandel med deler og utstyr til
motorvogner, unntatt motorsykler

45.402 Detaljhandel med motorsykler, deler og
utstyr

47.300 Detaljhandel med drivstoff til
motorvogner

SJØTRANSPORT

Slepebåter og forsyningskip skal ha sekundærkode dersom de har hovedvirksomhet i utenriksfart:

Primærkode:

50.203 Slepebåter

Sekundærkode:

50.101 Utenriks sjøfart med passasjerer el.

50.201 Utenriks sjøfart med gods

50.204 Forsyning og andre
sjøtransporttjenester for offshore

50.201 Utenriks sjøfart med gods

ANNEN OVERNATTING

De som driver innenfor næring 55.2 Drift av vandrerhjem og ferieleiligheter, 55.3 Drift av campingplasser og turisthytter og 55.9 Annen overnatting og som har en annen hovedaktivitet, skal tildeles hhv. 55.2, 55.3 eller 55.9 som sekundærkode.

Primærkode eks.:

01.410 Storfehold og melkeproduksjon

56.101 Drift av restauranter og kafeer

Sekundærkode:

55.201 Drift av vandrerhjem

55.202 Drift av ferieleiligheter

55.301 Drift av campingplasser

55.302 Drift av turisthytter

55.900 Annen overnatting

UNDERVISNING

Foretak (f.eks. gartneri, fengsler) som driver med undervisning som sekundær aktivitet skal tildeles næring 85 Undervisning som sekundærkode.

Primærkode:

84.230 Retts- og fengselsvesenet

01.300 Planteformering

Sekundærkode:

85 Undervisning

Skoler som driver en aktivitet til undervisningen (eks. gartneri, gårdsdrift m.m.) skal tildeles sekundærkode som beskriver denne aktiviteten.

Primærkode:

85.320 Videregående opplæring innen
tekniske og andre yrkesfaglige
studieretninger

Sekundærkode:

01.30 Planteformering

Innen undervisning vil det være behov for sekundærkode i blandet undervisning. Det gjelder kombinasjoner av næringene:

85.201 Ordinær grunnskoleundervisning

85.202 Spesialscoleundervisning for funksjonshemmede

85.310 Videregående opplæring innen allmennfaglige studieretninger

85.320 Videregående opplæring innen tekniske og andre yrkesfaglige studieretninger

HELSE

Somatikk

En del kommunale bedrifter har en føde-/sykestue som er så liten at den ikke blir egen bedrift. Sekundærkode brukes for å holde oversikt over slike enheter (86.103).

Primærkode:

84.120 Offentlig administrasjon tilknyttet
helsestell, sosial virksomhet,
undervisning, kirke, kultur og miljøvern

86.104 Institusjoner i psykisk helsevern for
voksne

Sekundærkode:

86.103 Andre somatiske spesialinstitusjoner

86.211 Allmenn legetjeneste

86.901 Hjemmesykepleie

86.904 Annen forebyggende helsetjeneste

87.102 Somatiske sykehjem

Pasienthotell/sykehusdrift

Sekundærkode nyttes for å skille pasienthotell fra ordinær sykehusdrift og sykehoteller fra ordinære hoteller:

Primærkode:

86.101 Alminnelige somatiske sykehus

55.10 Drift av hoteller

Sekundærkode:

55.10 Drift av hoteller

86.101 Alminnelige somatiske sykehus

Psykisk helsevern

Det er behov for å gi døgnvirksomhet en sekundærkode når disse er samlokalisert med poliklinisk virksomhet.

Primærkode:

86.104 Institusjoner i psykisk helsevern for voksne

86.105 Institusjoner i psykisk helsevern for barn og unge

86.106 Rusmiddelinstitusjoner

Sekundærkode:

86.223 Poliklinikker i psykisk helsevern for voksne

86.224 Poliklinikker i psykisk helsevern for barn og unge

86.225 Rusmiddelpoliklinikker

Pleie- og omsorgstjenesten, hjemmebaserte tjenester

Tildeler sekundærkode på disse når de er samlokalisert:

Primærkode:

86.901 Hjemmesykepleie

88.101 Hjemmehjelp

Sekundærkode:

88.101 Hjemmehjelp

86.901 Hjemmesykepleie

Arbeidsmarkedsbedrifter

Det tildeles sekundærkode for å vise hva den faktiske aktiviteten er. Som regel er dette virksomhet innenfor industri:

Primærkode:

88.993 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked

Sekundærkode, eks.:

25.620 Bearbeiding av metaller

31.090 Produksjon av møbler ellers

88.994 Varig tilrettelagt arbeid